

KOGUKOND

Suvi ja sügis möödusid ööretkede tähe all

KADRI ALLER
RETKEJUHT

MTÜ Oma Retkedel on juba seitse aastat olnud au korraldada toredatele Keila elanikele ja kaugemalt tulijatele siinkandis vahvaid retki. Eriti meeleolukad on olnud suveöödel või pimedatel sügisõhtutel toimunud üritused, millele teeme siinkohal väikese tagasivaate. Täname omalt poolt osalejaid ning lubame, et põnevad retked jätkuvad ka järgmisel aastal. Meie tegemistel saab silma hoida kodulehe www.oma-retked.ee ja Facebooki lehe Oma Retked kaudu. Saab osaleda üksi või mitmekesi avalikel retkedel või tellida eraretke oma grupile. Ühtlasi näeb kodulehel rajakaamera salvestusi Keila rebastest, mäkradest, metskitsedest ja põtradest.

Retkeline
ööviulit
uudistamas

Õised „luhad“ rukkirääkudega

Keila jõge on minevikus ääristanud luhaalad, mis on olnud kevaditi ulatuslikult vee all. Kuigi viimase saja aasta jooksul on luhtadest saanud kraavitatud kultuurheinamaad, on neil endiselt elutsemas luhtadele omaiseid liike. Üks põnevamaid neist on heina sees peituv ja rääk-rääk-rääk hüüdev rukkirääk.

10. juuni hilisõhtul mindi üheskoos Karjaküla tee äärsetele heinamaadele, kus rohu sees istudes ja kuuma teed rüübates rukkirääkusi kuulati. Ühtlasi saadi mitmeid põnevaid teadmisi linnu eluviisi ning jabura rahvafolkloori kohta, sealhulgas rukkiräägu kuulamise väidetavate gastroenteroloogiliste mõjudega seotud uskumustest. Juuniõised heinamaad on ääretult romantilised maastikud, kus silmapiiril punab loojangukuma ning kõikjal hõljub paks udu. Idüllil nautisid ka metskitsed, kelle jooksuhüpetel läbi udu-müüri kerkivad päid oli retkelistel õnne näha.

FOTO: KOIDU LAANEMETS

Ööviuleid nuusutamas

Kahelehised käokeeled ehk ööviulid on valgeõielised orhideed, mida tolmeldavad ööliblikad. Seetõttu muutub õite meeldiv lõhn eriti intensiivseks hämarikutundidel. Hea haistmise korral võib ainuüksi lõhna alusel taimi meetrite kauguselt üles leida. Loode-Keila rohealadele mindi ööviuleid otsima 30. juuni hilisõhtul ning kuna ilusad ja hirmsad asjad käivad elus ikka käsikäes, tehti otsinguid rahvalike tondijuttude saatel.

Kuna oleme seda retke korraldanud juba 2018. aastast alates, on enamik huvilisi ära käinud ning retkeliste arv üsna väikeseks kokku kuivanud. Mõistagi ei vähenda see sugugi ürituselt saadud elamust, mida tõendavad ühe osalise tagasisidena saadetud sõnad: „Enne ööviuli ehk kahelehisese käokeelega ja roheka käokeelega avastamist kohtame teel kümneid jaanusse (teist korda elus!), kuulame judisema panevaid tondijutte kodukäijatest, näkkidest, luupainajatest, krattidest ja paljust muust. Märkame metskurvitsa lendu, kuulame meenutusi Surnumäest, kivististest... Tagasi alguspunkti rebaste haugatuste saatel. Aitäh

retkejuhile super emotsioonide eest!“

Öösorr, ööketraja, ööema...

Hõredate rabamännikute asukas – öise eluviisiga lind öösorr – on ennast sisse seadnud Keilast lõunasse jäävatesse Ohtu rabametsadesse, kuhu suundusime grupiga 15. juuli hilisõhtul. Hämaral maastikul külastati Ohtu linnamäge ning pajatati siinsete paikadega seotud legende mäe sisse nõjutud linnast ning endisel soosaarel ilmuvatest vaimudest. Korduvalt oli võimalik vaadelda nii metskurvitsate, nahkhiirte kui öösorride lendu ning loendati ligi 20 jaaniussi. Tänavune retk erines varasematest selle poolest, et linnud näitasid ennast palju, kuid häält tegid vähem. Öösorri on iseloomulik kassi nurrumist meenutav vali laul, mis võib suveöödel kesta tunde ning kosta kilomeetri kaugusele. Kuna öösorri laulu on võrreldud ka vokivurinaga, on tal mitmeid selleteemalisi rahvapäraseid nimetusi, näiteks ketraja- või vokilind, muudest arvukatest pseudonüümidest rääkimata.

Öölendurid jõe-pargis: nahkhiired

Tänavu sai esimest korda läbi viidud kauane unistus: nahkhiireretked. Üks Keila paremaid paiku nahkhiireretketeks on jõe-park – tänu üleliigse valgustuse puudumisele. 4. augustil toimunud retkele saabus arvukalt huvilisi, kellel õnnestus oma silmadega näha ja ka detektoriga kuulda kahte jõe-pargi kolmest nahkhiireliigist: põhja-nahkhiirt ja veelendlast. Neist viimane püüab saaki ehk putukaid jõe kohal lennates ning isendite elegantset vigurlendu oli põnev uudistada nii taskulampidega kui läbi öövaatlusseadme. Salvestatud lennuvideo on nähtav kodulehel. Retkelistele jagati mitmekesiseid teadmisi kodumaiste nahkhiireliikide ja nende eluviisi kohta.

Ööpajatused: Keila kihelkonna tondijutud

Kaks aastat tagasi ilmus mõnusat närvikõdi ja tsipake huumorit pakkuv raamat „Krokuall ja muttertansi. Tondijutte Keila kihelkonnast“, mis koosneb 100 aasta vanustest lähiümbruskonna kõhedatest rahvajuttudest. Tänavu olid huvilised nii 12. augustil toimunud Keila Hoovilugude päeva kui ka 30. septembri meeleoluka Porikuu festivali avauurituse raames oodatud ajaloolisse Paldiski mnt 22a aeda. Seal toimus üritus Jutuõu(d), kus sai autori esituses kuulata mainitud raamatust mitmeid lugusid. Lisaks oli 31. oktoobril kesklinnas Keila tondijuttude retk väikese jalutuskäiguga, kus vaprad osaliselt said vihma trottsides osa keskpargi endise kalmistu, kirikuaias Vääna kabeli ja jões sulistavate näkkide pajatusetest. Ühtlasi täname Keila Kiwanis Klubi, mis kutsus retkejuhi jutustajaks oma kohtumisele 23. novembril. Keila tondijuttude raamatut saab osta artikli alguses mainitud kodulehelt ning jõesaarel asuvast Harjumaa Muuseumist. Samuti on võimalik jutustajat oma üritusele külla kutsuda.

JÕULUD

Soovitusi jõuluvanadele

Tööinspeksioon jagab jõuluvanadele kiireks tööajaks soovitusi.

KEILA LEHT
LEHT@KEILA.LEHT.EE

Saabuvate pühade eel tuleb Tööinspeksioon jõuluvanadele ja päkapikkudele meelde, et kingitusi ja häid soovide viies tasub silmas pidada ka ohutuid töövõtteid ning leida aega puhkamiseks. Et kõik jõulumehed ja nende abilised jõuaksid tervena koju, pani Tööinspeksioon kirja soovitusi, mida järgides sujub töö lodusamalt ja viperuseta.

1. Enne sõidu alustamist veendu, et saan oleks töökorras - pidurid ja tuled korras ning põhjapõdrad terved ja puhanud.

2. Liikumisteekonnal ühe pere juurest teise juurde tuleb valida talvisele ilmale sobiv sõidukiirus, ka lühikese distantsi korral võivad teelolud oluliselt muutuda.

3. Enne kui tõstad suurt kingikotti, veendu, et see ei ole sinu jaoks liiga raske. Jõulul ajal on kingikottide tõstmise väga sage, valesi tõstmise võib põhjustada ülekoormuse või trauma.

4. Vaata, et saapad ei oleks libedad, et vältida kukkumist lumel ja jääs.

5. Jälgi, et tööriietus oleks sobilik. Külma ilma korral ära unusta salli ega käpikuid.

6. Katustel ronides taga enda ohutust, kasutades kukkumiskaitsevahendeid.

7. Kamina läheduses kingi-

tusi jagades jälgi, et riided ja habe tuld ei võtaks.

8. Pärast pikka tööpäeva ja -nädalat leia aega puhkamiseks – vähemalt 11 tundi ööpäevas ja 48 või summeeritud töötaja puhul 36 järjestikust tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul.

„Jõuluvanad on tänu pikale töökogemusele oma elus näinud ja kogunud kõike ning ohutus on meie jaoks alati esmatähtis. Me hoolitseme enda eest ning soovime, et ka kõik eestimaalased hooliksid endast ja pööraks enam tähelepanu tööohutusele, selleks et kõik jõuaksid tervetena koju kallite pereliikmetega pühi tähistama,“ ütles Eesti Jõuluvanade seltsi juhatuse liige, jõuluvana Volli.

Töökeskkonna riskianalüüs

2022. aastal juhtus Eestis kokku 3712 tööõnnetust ehk viga sai pea Põltsamaa linnajagu inimesi. Peamisteks põhjusteks olid kukkumised, libisemised ning komistamised. Tööõnnetuste ennetamiseks peab iga ettevõtte tegema Tööinspeksiooni iseteeninduskeskkonnas töökeskkonna riskianalüüsi, mille kohta leiab infot Tööelu portaalist.

Teavituskampaaniat „Parim jõulukink Sinu töötajatele on riskianalüüs!“ rahastatakse Euroopa Sotsiaalfondi+ (ESF+) toetuse andmise tingimused (TAT) „Töötervishoidu ja -ohutust väärtustava töökeskkonna arendamine 2021–2027“ vahenditest.

Allikas: Tööinspeksioon

KONTSERDISOOVITUS

Uusaastakontsert Keilas

Sel aastal pole põhjust Uusaastakontserdiks Viini sõita!

KEILA LEHT
LEHT@KEILA.LEHT.EE

Märksa väiksema vaevaga võib seada sammud Keila Muusikakooli, kus 11. jaanuaril kell 18 annab tasuta kontserdi GeorgEst duo (Rusudan Chuntishvili Gruusiast ja Marten Meibaum Eestist). Mõlemad muusikud on multiinstru-

mentalistid, kontserdil saab kuulda nii vokaali, klaverit, tsellot kui orelit. Kavas on Ukrainas sündinud helilooja Nikolai Kapustini Sinfonietta (Eesti esmaettekandne), Gruusia tippklassi helilooja Sul Khan Tsintsadze prelüüdid ning meie oma Ester Mägi Haikud. Lisapalaks kõlab - nagu ka Viini uusaastakontserdil - Johann Straussi Radetzky marss!

UUSAASTAKONTSERT
11. jaanuaril
2024
kell 18.00
Keila Muusikakoolis

Sissepääs tasuta

GeorgEst duo
RUSDAN CHUNTISHVILI & MARTEN MEIBAUM

FOTO: GERLTUDDING

Jõuluvana Engelberth